

Tuleva rahoituskausi ja maaseudun yritysrahoitus CAP-strategiasuunnitelmassa

The logo for CAP 27, featuring the letters 'CAP' in a stylized font with a green-to-blue gradient, followed by the number '27' in a grey font.

Maaseudun yritysrahoituksen
seminaari Mikkelissä 24.9.2019

Johtava asiantuntija Juuso Kalliokoski
Maa- ja metsätalousministeriö

CAP27-valmistelun tilannekuva

CAP27-työpajat pidettiin ennen kesäkautta. Maaseudun yritys- ja hankerahoitusta koskevat toimenpiteet/tukimuodot käsitellään *maaseuturyhmässä* ja muut tuet ja rahoitus omissa ryhmissään.

CAP:n strategiasuunnitelma-asetusluonnoksessa on aiempaan verrattuna vähemmän yksityiskohtia. Kaikkiin asioihin ei EU:n lainsäädännöstä löydy määritelmiä tai vastauksia.

Jäsenmaat määrittelevät asioita enemmän omista lähtökohdistaan ja muokkaavat toimenpiteet omiin tarpeisiinsa sopivaksi.

Toimenpiteiden valmistelu etenee kansallisista lähtökohdista ja sen tiedon varassa, jota on kulloinkin käytettävissä. CAP-lainsäädäntöä valmistellaan EU-tasolla. Tulevien valtiontukisääntöjen sisällöstä ole vielä tietoa. Nykyisten valtiontukisääntöjen voimassaoloa jatketaan.

Tulevassa CAP:n strategiasuunnitelmassa investoinnit kootaan saman intervention alle omiksi kokonaisuuksiksi (esim. yritysinvestoinnit), jotka voivat jakautua useampaan osaan.

Tulevaan CAP:n strategiasuunnitelmaan ei ole tarkoitus sisällyttää kaikkia yksityiskohtia. Uusi toimeenpanomalli (*New Delivery Model, NDM*) vaikuttaa toimenpiteiden rakenteeseen ja itse toimeenpanoon erityisesti hallinnossa.

Yhteistyötä tehdään tiiviisti työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. MMM on mukana yrittäjyysstrategian (TEM) eteenpäin viemisessä ja muissa yritysrahoitusta ja yrittäjyyttä koskevissa työryhmissä.

CAP:n yleiset tavoitteet (art. 5)

Maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tuella pyritään jatkossakin parantamaan **maatalouden, elintarvikealan ja maaseutualueiden kestävästä kehitystä ja edistämään seuraavien yleistavoitteiden saavuttamista:**

- a) edistetään älykästä, kestävästä ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan elintarviketurva;
- b) tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita;
- c) lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.

Näitä tavoitteita täydennetään monialaisella tavoitteella, jossa päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä.

CAP:n erityistavoitteet (art. 6)

1. Näihin yleistavoitteisiin pyritään seuraavien erityistavoitteiden avulla:

- a) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- b) parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- c) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- d) edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa;
- e) edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa;
- f) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- g) houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- h) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävään metsänhoidon alalla;
- i) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ravintoa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimukseen, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävään kehityksen mukainen ravinto, elintarvikejäte sekä eläinten hyvinvointi.

Yritysrahoituskokonaisuus

EU-osarahoitteiselle maaseudun yritysrahoitukselle on muodostunut selkä rooli laajemmassa yritysrahoituskokonaisuudessa:

- Maaseudun yritysrahoitus vastaa pääasiallisesti maaseudulla toimivien yritysten ja monialaisten maatilojen tarpeisiin etenkin keskeisimmillä maaseudulle ominaisilla toimialoilla.
- Kehittämisvälineinä ovat tällä hetkellä investointituki ja perustamistuki.
- Maaseudun yritysrahoituksen tarkoituksena on maaseudun kehittäminen.

Eri lähteistä peräisin olevan yritysrahoituksen yhteensovittaminen edelleen tärkeää:

- ...vaikka maaseuturahasto ei jatkossa mukana kumppanuussopimuksessa.
- Maaseudun yritysrahoituksella ei kuitenkaan voida vastata kaikkiin maaseudun yritysten tarpeisiin.
- Osa yrityksistä on jäänyt "väliinputoajiksi" johtuen osin EU-lainsäädännöstä ja osin kansallisesta lainsäädännöstä ja sitä kautta rahoitusta myöntävien tahojen erilaisista painotuksista rahoituksen suuntaamisessa ja ehdoissa.
- Tarvitaan entistä joustavamaa ja räätälöidymppää lähestymistapaa, jotta kokonaisuus toimisi (maaseuturahasto, EAKR, kansallinen rahoitus).

Yritysrahoituskokonaisuus

Millaisiin tarpeisiin pitäisi vastata nykyistä paremmin?

- Tuotekehitystuen tarpeellisuus toimivissa yrityksissä noussut esiin (myös maataloustuotteiden jalostukseen)
- Monialaisten maatilojen energiatehokkuusinvestointien tukemiselle tarvetta.
- Erityisesti on herättänyt keskustelua uusiutuvan energian tukemisen mahdollistaminen maatiloilla, jotka haluavat käyttää energiaa itse ja myydä sitä ulos tilalta.
- Maatalouden ja maataloustuotteiden jalostuksen tukeminen siltä osin, kun maaseuturahaston tuki ei ole mahdollinen (uudet innovaatiot).
- Maaseudun yrityksillä tarve päästä mukaan tutkimus- ja kehitys sekä innovaatorahoitukseen piiriin.

EU-osarahoitteisen yritysrahoituksen lisäksi maa- ja metsätalousministeriö edistää kansallisella rahoituksella seuraavia teemoja:

- Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma (oli edellisen hallituksen kärkihanke)
- Kyläkauppatuki (kokeilu)
- Biokaasu- ja lannankäsittelyinvestoinnit (7,5 milj. € vuosina 2020-2021)
- Harvaanasutun maaseudun kehittäminen (4 milj. € vuonna 2020)
- Ravinteiden kierrätys (6,3 milj. € vuosina 2020–2022)
- Lisäksi yrityksille on tarjolla yhä monipuolisemmin erilaisia uusia *rahoitusinstrumentteja*.

Maatalouden ja maaseudun pk-yritysten uudet rahoitusvälineet?

Rahoitusvälineet eli rahoitusinstrumentit:

...voivat toimia lainojen, takausten ja pääomarahoituksen muodossa.

...rahoitus edellytetään maksettavan takaisin.

...ovat uudistuvia, ts. takaisinmaksettu rahoitus käytetään uudestaan samalla alueella.

...sopivat taloudellisesti kannattaviin hankkeisiin.

...voivat myös tukea tarjonnan kehittymistä osallistumalla markkinoiden kehittämiseen.

...ovat hyödynnettävissä täydentävästi avustusten kanssa; laina, takaukset, pääomasijoitukset, väliaikainen pääoma, tai näiden yhdistelmiä.

...ovat hallinnoitavissa kansallisten tai alueellisten pankkien, kansainvälisten organisaatioiden, rahoituslaitosten ja hallintoviranomaisten (vain lainat ja takaukset) toimesta.

Mitä rahoitusvälineistä ajateltiin 16.5.2019 pidetyssä CAP27-työpajassa?

Älykkäät maaseudut (luonnos)

Monipuolisen, uudistavan, paikkaperustaisen ja kestävän kehittämisen päämääränä on maaseudun ihmisten kokeman hyvinvoinnin lisääntyminen ja elinkeinojen vahvistuminen.

- Tavoitteena on erilaisten maaseutujen monipuolisen potentiaalin hyödyntäminen biotalouden, kiertotalouden, puhtaan energian, matkailun ja muun monipuolisen maaseutuyrittäjyyden avulla.
- Tavoitteena on tukea elinkeinotoiminnan uudistumista mm. lisäämällä maaseutualueiden saavutettavuutta nopeilla ja varmoilla laajakaistayhteyksillä.
- Tavoitteena on monipuolistaa palveluita, lisätä yhteistyötä ja verkostoitumista ja vahvistaa kylien älykästä kehittymistä.
- Tavoitteena on vahvistaa yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä (Leader).

Keskeisiä keinoja tavoitteiden saavuttamisessa ovat yhteistyö, osaamisen lisääminen, kokeilut.

Kiitos!

